

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om fremme af forespørgsel til statsministeren af Ib Thyregod m. fl.

(Forespørgslen findes i tidenden sp. 2908).

Formanden: Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Op- hold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om erhvervsvejledning.

(Første behandling findes i tidenden sp. 796, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 513).

Der var stillet 3 ændringsforslag i be- tænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsfor- slagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til for- handling under ét.

K. B. Andersen: Det fremgår af den be- tænkning, der ligger til grund for denne debat, at hele udvalget har været enig om, at der måtte lægges stor vægt på at bevare og udbygge skolens grundlæggende erhvervs- orientering. Det er et glædeligt resultat af udvalgsarbejdet, som alle, der er interesseret i dette nye indslag i skolens liv, vil hilse med anerkendelse og tilfredshed.

Jeg skal ikke vende tilbage til de mere principielle betragtninger, som hører første behandling og ikke anden behandling til, men jeg har blot villet notere, at et nyt undervisningsfelt, som udviklingen har gjort bydende nødvendigt, kan fortsætte sin ind- førelse i skolen med et enig folketing bag

sig. Når det er gået sådan i udvalget, skyldes det først og fremmest den højtærede arbejdsministers klare redegørelse i udvalget med hensyn til forholdet mellem skole og erhvervsvejledning — en redegørelse, hvor- om der kan henvises til bilag 1.

Udvalget har bl. a. beskæftiget sig med spørgsmålet om deltids- eller heltidsansatte erhvervsvejledere og er enig med ministe- ren i, at den overgang til heltidsansatte, der er et nødvendigt led i udbygningen af erhvervsvejledningen, må ske gradvis og på en sådan måde, at kontakten med den hidtidige kreds af erhvervsvejledere i videst muligt omfang bevares, samtidig med at interesserede fra erhvervs- og organisations- livet kan få lyst til at virke inden for erhvervsvejledningsarbejdet. I denne for- bindelse har udvalget drøftet de problemer, der kan opstå i forbindelse med, at erhvervs- vejledningsarbejdet i vidt omfang har ligget stille i skolernes ferier, og der har været enighed om, at erhvervsvejledningen selv- følgelig må være til rådighed, når der er brug for den.

Det enkeltproblem, der vel nok har taget mest af udvalgets tid, og som har affødt ændringsforslagene nr. 1 og nr. 2, er spørgs- målet om sammensætningen af erhvervsvej- ledningsrådet. Opgaven har været at gøre det tilstrækkelig repræsentativt uden at gøre det så stort, at det ikke er handle- kraftigt. Der har i udvalget været enighed om, at det ikke kan lade sig gøre at åbne plads i udvalget for alle, der har fremsat ønske om det. For alligevel at kunne drage nytte af så megen indsigt og erfaring som muligt har udvalget ønsket at understrege rådets forpligtelse til at nedsætte under- udvalg til særlige opgaver og har derfor tiltrådt den højtærede ministers ændrings- forslag til § 2, stk. 2, om en pligt for rådet til at nedsætte disse udvalg.

Der har dog været enighed mellem den højtærede minister og udvalget om visse udvidelser af rådet.

For det første får sekretariatschefen i ud- dannelsesrådet for ikke-faglærte arbejdere

[K. B. Andersen.]

sæde i rådet, således at — som det hedder i betænkningen — „denne skoleform kommer på linje med folkeskolen, gymnasieskolen, ungdomsskolen samt handelsskoler og tekniske skoler“, en vending, der er et glædeligt tidens tegn, og som antyder den revolution, der er ved at foregå på uddannelsesfeltet i disse år.

Endvidere indrømmes der plads for repræsentanter for landbruget, for nogle funktionærorganisationer og for kvinderne — ingen af dem at betragte som interesse-repræsentanter, men for at tilføre rådet sagkundskab vedrørende disse felter. Det er altså ikke en kvinderepræsentant valgt ud fra devisen „og så må der også være en kvinde med“ — kvinderne vil sikkert også helst have sig en sådan form for særbehandling frabedt — men ud fra det synspunkt, at der er særlige erhvervsproblemer for pigerne og de voksne kvinder. Der er ikke i samme grad erhvervstraditioner for pigerne som for drengene, som det er udtrykt i nationalrådets henvendelse.

Endelig er repræsentationen for Arbejdsgiverforeningen og Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund udvidet for at sikre plads for repræsentanter for det ud fra et erhvervsvejledningssynspunkt vigtige handels- og kontorområde.

Af mange grunde har udvalgets arbejde — som det fremgår af mine bemærkninger — beskæftiget sig først og fremmest med forholdet mellem skolen og erhvervsvejledningen. Det må imidlertid ikke overskygge den kendsgerning, at erhvervsvejledningsarbejdet med de voksne, først og fremmest med de ikke-faglærte, er af stor og stigende betydning. Det er ikke mindst den store gruppe af ikke-faglærte mere eller mindre specialuddannede, der vil kunne få brug for assistance i forbindelse med erhvervsskifter, som er foranlediget af ændringer i tekniske forhold, økonomiske forhold og lignende. Derfor er det helt afgørende for erhvervsvejledningens evne til at løse opgaverne i fremtiden, at den også fuldt ud opbygges med henblik på denne opgave, og at dens medarbejdere rekrutteres også med denne side af virksomheden for øje.

Idet jeg takker den højtærede minister for den udmærkede måde, hvorpå koordineringen mellem arbejdsministeriets og under-

visningsministeriets interesser i den foreliggende sag er varetaget også under udvalgsarbejdet, skal jeg på mit partis vegne anbefale de af udvalget tiltrådte ændringsforslag og derefter lovforslaget i den ændrede skikkelse.

Det er et betydningsfuldt område inden for uddannelse og arbejdsmarked, der hermed får bedre muligheder for at imødekomme de behov, udviklingen fører med sig.

N. Chr. Christensen: Ved lovforslagets første behandling blev der fra alle sider vist både vilje og virkelig interesse for at få en udbygget lovgivning om erhvervsvejledning for de unge, der efter skoletiden ofte står famlende over for, hvilket erhverv de skal vælge, når de skal søge deres placering på arbejdsmarkedet. Men fra flere sider — bl. a. fra min — blev der udtrykt tvivl om, at lovforslaget var klart nok formuleret med hensyn til, hvad der var skolens arbejde i erhvervsvejledningen, og hvad der skulle være opgaven for de erhvervsvejledende kontorer, som skulle placeres rundt om i amterne under arbejdsanvisningskontorerne. Især var der betænkelighed med hensyn til myndighedsområdet for erhvervskontorerne over for det arbejde, der må og skal begynde i skolerne, hvis forståelse over for børnenes evner og lyst til at komme ind under dette eller hint erhvervsområde dog må forudsættes at være størst. Ligeledes var der bekymring for, at det nye erhvervsvejledningsråd var for embedspræget og for snævert med hensyn til erhvervsinteresserne. Vigtige områder inden for erhvervslivet som landbrug og handel samt den stadig voksende funktionærstand var således ikke repræsenteret. Kvindernes specielle interesser var heller ikke tilgodeset, ligesom ikke-faglærte arbejdere, der ved ændring i erhvervslivets struktur i stor udstrækning må være interesseret i omskoling, heller ikke havde nogen repræsentation i erhvervsrådet. De ønsker og krav, der har været fremført på disse områder, er nu i stor udstrækning imødekommet, idet der efter mange forhandlinger er opnået et bredt forlig. Det anser jeg for meget værdifuldt, netop fordi det er et område, der vedrører ungdommens mest vitale interesser, og det ville være ulykkeligt, om der på et sådant

[N. Chr. Christensen.]

område ikke kunne opnås bred enighed i folketinget.

Resultatet vil næppe tilfredsstillende alle kredse, men vi må her erindre, at det er en forsøgslovgivning, der endnu ikke helt har mistet forsøgets karakter.

En nyskabelse inden for lovgivningen er også henstillingen om at oprette lokale råd, hvori både skolens og arbejdsmarkedets repræsentanter, særlige sagkyndige repræsentanter og forældrerepræsentanter kan indvælges for at tilpasse direktiverne fra erhvervsvejledningsrådet efter lokale forhold. Derved undgås stivheden ved en alt for stærk centralisering, og samtidig vil erhvervsvejledningsrådet udefra kunne få impulser, der vil være af stor betydning.

For at klarlægge de dunkle punkter i det fremsatte lovforslag er der i udvalget stillet en lang række saglige spørgsmål, der klart er besvaret af den højtærede arbejdsminister, som har vist stor beredvillighed over for samarbejdsbestrebelse, og som også for at få et bredt forlig i stand har vist vilje til, navnlig med hensyn til rådets sammensætning, at bøje af fra en opfattelse, der ellers fremførtes som principiel. Jeg vil i denne forbindelse udtale min glæde over, at ikke alene et så vigtigt erhvervsområde som landbruget fik en selvstændig placering, men at også andre gjorde det. Når der ellers fra alle sider har været enighed om, at erhvervsvejledningen inden for landbrugets felt var et noget forsømt område, må det forekomme naturligt, at landbruget ikke stilles udenfor, når de vigtige bestemmelser om erhvervsoplysning og tilrettelægning træffes inden for rådet. Det samme gælder de andre interesseområder, jeg allerede har nævnt.

Som et kuriosum med hensyn til rådets opbygning kan jeg nævne, at det er klarlagt, at formanden for rådet kun skal være halvdagsansat, og at han derfor ikke som oprindelig bestemt bliver kongelig udnævnt. Det vil jo se lidt for mærkeligt ud, om denne rådsformand er kongelig udnævnt om formiddagen og ministerudnævnt om eftermiddagen. Uden at blive misforstået må jeg måske give udtryk for min glæde over, at den højtærede minister på dette område har vist resignation. Han har i det hele taget været, hvad man på jysk kalder for

„en fremkommelig mand“, og det skal han ikke have utak for.

Det hedder i den enstemmigt afgivne betænkning, at i udvalget har spørgsmålet om skolens placering i erhvervsvejledningen været genstand for en dybtgående drøftelse, idet hele udvalget har været enig om, at der måtte lægges stor vægt på at bevare og udbygge skolens grundlæggende erhvervsorientering. Der peges videre på, at der nu er skabt klarhed over forholdet mellem skolens og de offentlige arbejdsanvisningskontorers arbejde. Der henvises i bilag 1 i betænkningen hertil. Det fremhæves her udtrykkeligt af ministeren, at det ikke er hensigten at tillægge arbejdsanvisningskontorerne nogen myndighed over for skolen, men det fremhæves tillige, at samarbejdet vil være af stor betydning.

Det vil jeg gerne, da jeg fremdrog dette forhold under første behandling, sætte en streg under. I denne forbindelse vil jeg i det hele taget gerne henvise til de i betænkningen optrykte bilag med spørgsmål og svar, der både er klare og forpligtende over for fremtidens arbejde. Der gives også retningslinjer for ansættelsesvilkår og svar på spørgsmålet om, hvor mange heltids- og deltidsansatte erhvervsvejledere der skal være efter lovforslagets opbygning. Det er ikke hensigten, at der skal gås radikalt til værks, men at overgangen skal være lempelig, hvilket betyder, at det arbejde, der er i gang, i mange tilfælde med deltidsansatte lærere, ikke skal lægges hindringer i vejen.

Det har været en anke, at man fra visse sider fandt det uheldigt, at erhvervsvejledningen var underlagt arbejdsanvisningskontorerne. Det er oplyst i udvalget, at der skal være særlige kontorer for erhvervsvejledning, men i administrativt fællesskab med arbejdsanvisningskontorerne, og jeg vil gerne have ministerens bekræftelse herpå. Vi har søgt oplysning om, hvorledes erhvervsvejledningen er opbygget i udlandet. Det er noget forskelligt, men de fleste steder er det under arbejdsanvisningskontorerne, og på dette område har vi bøjlet os.

Jeg vil gerne slutte med at anbefale det reviderede lovforslag, der altså tager sigte ikke alene på skoleungdommen og de noget ældre, der søger omstilling i erhvervslivet,

[N. Chr. Christensen.]

men også på de unge, der har aftjent deres værnepligt. Der har inden for udvalget været enighed om at understrege, at der for disse unge gøres en særlig indsats for, at de ved afslutningen af deres soldatertid får en erhvervsvejledning, der giver dem mulighed for at træffe deres valg af erhverv på grundlag af et nøje kendskab til deres anlæg og evner og til erhvervslivets vilkår og muligheder.

Endelig vil jeg gerne endnu en gang understrege, at udvalget er enig med ministeren, når han siger, at overgangen fra deltids- til heltidsansatte erhvervsvejledere skal ske gradvis, idet hele udvalget har lagt afgørende vægt på, såvel at den nære forbindelse med skolen bevares, som at erhvervsvejledningen udbygger kontakterne til erhvervs- og organisationslivet, så det frugtbare samarbejde, der adskillige steder er opstået mellem skole- og erhvervs-kredse, udvikles.

Med disse ord skal jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Poul Thomsen: Lad det være sagt med det samme, at jeg har ikke fået opfyldt alle de ønsker, jeg havde med hensyn til ændringer i forslaget til lov om erhvervsvejledning, men lad det også være sagt med det samme, at der har været stor samarbejdsvilje inden for udvalget, og at den højtærede arbejdsminister har været i besiddelse af den samme samarbejdsvilje, således at vi har kunnet nå frem til et fælles resultat, som har givet sig udtryk i den betænkning, som de partier, der har deltaget i udvalgsarbejdet, enstemmigt har afgivet.

Når man allerede ved første behandling i så høj grad gik ind for, at der skulle skabes fred på dette område, at det ikke var en strid, vi ønskede, når vi havde forskellige opfattelser af, hvordan enkelthederne kunne udformes i lovforslaget, så skyldes det jo, at man her står over for en lovgivning, som er så uhyre vigtig for dansk ungdom i dag, hvor mulighederne er så mangeartede og så forskellige, og hvor det er så uhyre vigtigt, at de unge allerede fra begyndelsen får lagt deres liv ind i den rigtige bane. Derfor ønskede vi at gå positivt og aktivt ind i arbejdet for at få

gennemført lovforslaget. Jeg havde gerne set, at det råd, som ifølge lovforslaget skal nedsættes, var blevet mindre omfattende, og jeg havde gerne set, at det ikke var blevet bestemte personer — dermed mener jeg mennesker med bestemte embeder — der indtrådte i rådet, men at man havde været friere stillet på dette område. Det lykkedes ikke at komme igennem med disse betragtninger, og da jeg betragter selve dette, at lovforslaget gennemføres, som det vigtigste og det mest afgørende, har jeg bøjet mig. Til gengæld vil jeg gerne sige tak, fordi man har fulgt min henstilling ved første behandling vedrørende funktionærstandens repræsentation i rådet. Funktionærstanden er blevet en meget stor og afgørende faktor i dansk erhvervsliv, og det er derfor vigtigt, at den bliver repræsenteret netop på dette område. Det samme gælder det, jeg og andre ordførere pegede på, at også kvinderne burde repræsenteres i rådet. At der blev skabt enighed herom i udvalget, er jeg særdeles tilfreds med, ligesom jeg hilser med stor glæde, at også landbruget bliver repræsenteret, således at dets repræsentanter forhåbentlig kan komme til at øve indflydelse med henblik på at forebygge unødigt flugt fra land til by.

Fra konservativ side nærer vi ikke noget ønske om en fortsat udvalgsbehandling af denne sag. Vi mener, den er så grundigt gennemdrøftet under den udvalgsbehandling, der har fundet sted, at det skulle være tilstrækkeligt, og vi vil anbefale, at man stemmer for de stillede ændringsforslag.

Grethe Philip: Skal erhvervsvejledningen udbygges ved et harmonisk samarbejde mellem de implicerede parter, er det nødvendigt, at der er en klar afgrænsning af de opgaver, der påhviler erhvervsvejlederne ved arbejdsanvisningskontorerne og de lærere i skolen, der som led i undervisningen yder erhvervsvejledning. Vi har nu i den højtærede arbejdsministers redegørelse for disse forhold fået dette spørgsmål klart belyst. Samarbejdet mellem skolen og arbejdsanvisningskontorets erhvervsvejledere har hidtil været støttet af, at den væsentlige del af erhvervsvejlederne er lærere med erhvervsvejledning som deltidsarbejde. Jeg anser det for meget værdi-

[Grethe Philip.]

fuldt, at denne kontakt bevares, og at man et langt stykke tid fremover drager nytte af de erhvervsvejledere, der gennem de senere år har været med til at opbygge og udbygge erhvervsvejledningen. Det er derfor med glæde, jeg har forstået, at man kun gradvis, efterhånden som erhvervsvejledningen udbygges, vil gå over til i højere grad at benytte heltidsansatte erhvervsvejledere, og at man til stadighed vil bevare en vis del af erhvervsvejlederne som ansat på deltid.

Ifølge lovforslaget påhviler det erhvervsvejledningsrådet at følge udviklingen i alle forhold, der har betydning for erhvervsvejledningen. Der har i udvalget været enighed om, at der herunder også tænkes på arbejdet for at interessere og orientere forældrene med hensyn til erhvervsvejledningen. Jeg anser det for overordentlig vigtigt, at rådet sætter ind på i højere grad end hidtil at få forældrene med ind i arbejdet. Det er min erfaring, at mange forældre står overordentlig passivt, når det gælder om at vejlede og rådgive deres sønner og døtre på dette punkt. Det skyldes mere en vis rådvildhed og usikkerhed og en følelse af afmagt end svigtende interesse. Jeg tror, man med forholdsvis små anstrengelser vil kunne række forældrene en hjælpende hånd i orienteringsarbejdet, og at forældrene vil være meget taknemlige herfor.

Sammensætningen af erhvervsvejledningsrådet har været genstand for en del drøftelse i udvalget. Jeg ser ligesom også de tidligere ærede ordførere med stor glæde, at vi også på dette punkt nåede frem til enighed. Rådet måtte ikke blive for stort. Det skal være handledygtigt, og dog bør det omfatte en alsidig repræsentation for forskellige uddannelses- og erhvervsområder. I et råd som dette er der ikke tale om, at ganske bestemte interesser skal varetages, men vi må ved oprettelse af rådet sikre, at der kan ydes en bred erhvervsvejledning uden slagside til særlige uddannelser eller beskæftigelser. Jeg tror, vi med det ændringsforslag om rådets sammensætning, der nu foreligger, tilgodeser de krav, der med rimelighed kan stilles for at sikre alsidighed.

Specielt vil jeg gerne rette en tak til den højtærede arbejdsminister for den forståelse,

han har vist over for ønskerne om at lade en repræsentant valgt af Danske Kvinders Nationalråd og Fagbevægelsens Kvinde-sekretariat indtræde i udvalget. Jeg ved, at mange kvinder landet over fra mange forskellige kredse vil hilse dette med stor glæde.

Med det relativt store erhvervsvejledningsråd vil nu en væsentlig del af den nærmere udformning af retningslinjerne for erhvervsvejledningen komme til at ligge i de underudvalg, som rådet nedsætter, og jeg regner med, at man i disse underudvalg vil inddrage de for hvert område sagkyndige. Jeg skal herefter anbefale såvel ændringsforslagene som det samlede lovforslag til vedtagelse.

Chr. Madsen: På mit partis vegne kan jeg også udtrykke tilfredshed med det nu foreliggende lovforslag. Jeg vil også sige tak til arbejdsministeren for den velvilje, han har udvist under udvalgsbehandlingen.

Jeg sagde ved første behandling, at arbejdsstaben her i landet består af 400 000 ufaglærte, 200 000 faglærte og 120 000 funktionærer. Når der er beskæftiget 400 000 ufaglærte i vort land, er det klart, at der vil være behov for den største erhvervsvejledning for denne gruppes vedkommende. Derfor er det tilfredsstillende for os, at der er sket en udvidelse af erhvervsvejledningsrådet i særdeleshed med henblik på de ufaglærte og landbounddommen.

Loven om erhvervsvejledning vil blive en betydningsfuld lov, hvis man kan regne med, at erhvervsvejledningsrådet vil gribe sagen an på den rigtige måde. Der står i betænkningen, at erhvervsvejledningsrådet skal undersøge alle forhold, der har betydning for erhvervsvejledningen. Hvad der kommer herunder, er vel ikke helt klart endnu, da dette er en forsøgslovgivning, men efter mit skøn vil det blive meget vidtrækkende. Det er af den største betydning, hvordan erhvervsvejledningsrådet vil arbejde med den sag, og også hvilken uddannelse der kan gives de erhvervsvejledere, der skal virke i det daglige, og hvilke muligheder de har for at følge med og få det tilstrækkelige materiale tilsendt, så de til enhver tid er vidende om, hvad der rent erhvervsmæssigt sker inden for vort lands grænser.

[Chr. Madsen.]

Vi er som sagt tilfredse med det foreliggende lovforslag. Vi tror og håber, at en lovgivning som denne vil skabe muligheder for, at mange unge kan få en ordentlig orientering ikke alene i den tid, de går i skole, men også efter skoletiden, så de kan finde ind i industrien.

Jeg vil gerne lige vedrørende orienteringen i skolerne nævne, hvad rektor Jens Ahm skrev i fagbladet Løn og Virke for nylig. Han var noget mistænksomt indstillet over for skolernes orientering og skrev bl. a., at værdien af den erhvervsorientering, der gives i skolerne, vil afhænge meget af, hvad læreren ved om erhvervslivet, og det vil også i mange tilfælde være sådan, at læreren fortæller de unge, hvordan han mener at erhvervslivet bør være, medens han ikke har mulighed for at fortælle, hvordan det i virkeligheden er. Han siger videre, at skolerne fra gammel tid er bundet af gamle traditioner; de fremhæver de liberale erhverv og håndværksfagene, medens de ser ned på industrien, og skolerne har et alvorligt medansvar for den ringeagt, de unge nærer for manuelt arbejde i dag.

Dette er måske meget stærkt sagt, men det viser, at orienteringen i skolen har den største betydning for de unge. De må vide, hvad det drejer sig om, når de træder ud i erhvervslivet; de må have kendskab til arbejdspladsernes forhold. Får de det kendskab i skolen, vil det være betydelig lettere for dem at finde et erhverv, en arbejdsplads, og det vil være betydelig lettere for dem efter skoletiden at søge forbindelse med erhvervsvejledningen.

Jeg tror på, at det foreliggende lovforslag giver disse muligheder, men som sagt vil det afhænge af erhvervsvejledningsrådets virke og erhvervsvejledernes dygtighed.

Vi kan anbefale lovforslaget, og vi har ikke noget ønske om videre udvalgsbehandling. Vi tror på, at lovforslaget, som det nu foreligger, vil være til gavn for mange unge i vort land.

Arbejdsministeren (Bundvad): Jeg vil gerne sige udvalget tak for den store interesse for erhvervsvejledningens trivsel, som udvalget har lagt for dagen ved den meget grundige behandling af lovforslaget. Jeg er meget glad for, at udvalget har givet

enstemmig tilslutning til lovforslaget med de ændringsforslag, som findes i udvalgets betænkning, og som jeg er enig i.

Det er ganske naturligt, at udvalgets interesse først og fremmest har samlet sig om problemerne vedrørende det samarbejde, som har så stor betydning for erhvervsvejledningen, hvis den skal kunne løse sin opgave. Jeg tænker her først og fremmest på samarbejdet mellem den offentlige erhvervsvejledning og skolen og kontakten til arbejdslivet. Som det fremgår af den redegørelse, jeg har givet i udvalget om forholdet mellem erhvervsorienteringen i skolen og den individuelle erhvervsvejledning — denne redegørelse er optrykt som bilag til betænkningen — lægger jeg helt afgørende vægt på, at der mellem skolen og erhvervsvejledningen opretholdes den nærmest mulige kontakt ved løsningen af de opgaver, som erhvervsorienteringen i skolen og den individuelle erhvervsvejledning ved arbejdsanvisningen fremkalder, og som i virkeligheden er to sider af samme sag. Der er her tale om et samarbejde, centralt og lokalt, som må bero på gensidig interesse og gensidig tillid. Fra erhvervsvejledningens side er vi helt indstillet på at imødekomme ethvert rimeligt ønske fra skolens side om bistand til erhvervsorienteringen i skolen, dels af rådgivende art — f. eks. med hensyn til materialer og metoder — dels af praktisk art, ved tilrettelæggelse af værkstedsbesøg, erhvervspraktik, mødearrangementer o. lign., bl. a. i forbindelse med forældre-kredsen.

I den forbindelse vil jeg gerne gøre den bemærkning til det ærede medlem hr. Chr. Madsen, at det er jo rigtigt, at selv om lærerne måtte have den bedste vilje til at yde en god erhvervsorientering i skolen, vil deres mulighed for at gøre det ifølge hele sagens natur bero på, om de har fået stillet det materiale til rådighed, som de nu engang konkret har brug for. Jeg mener, at en af erhvervsvejledningsrådets opgaver vil blive at kontakte skolen og søge at fremskaffe det materiale, som den meget større lærerkreds har brug for, ligesom der over erhvervsvejledningskontorerne bør ydes den nødvendige bistand til skolen i denne sag.

Det er min overbevisning, at der med

[Arbejdsministeren.]

det nu foreslåede erhvervsvejledningsråd vil kunne skabes et grundlag for et effektivt samarbejde, når man skal udforme de nærmere retningslinjer for vejledningens videreførelse.

Den omstændighed, at størsteparten af erhvervsvejlederne ved de offentlige anvisningskontorer hidtil har været lærere, har selv sagt haft væsentlig betydning for forholdet mellem skolen og det offentlige anvisningskontorer og erhvervsvejledning — det er klart. Under drøftelsen i udvalget har man lagt vægt på, at denne personlige forbindelse mellem skolen og erhvervsvejledningen fortsat opretholdes i videst muligt omfang. Hertil kan jeg sige, at jeg erkender den betydning for samarbejdet mellem skole og erhvervsvejledning, som et sådant personfællesskab kan have, og vi er derfor fra erhvervsvejledningens side indstillet på at fortsætte samarbejdet med skolen på denne måde. Det må dog erkendes, at det for at tilføre erhvervsvejledningen umiddelbar kontakt med erhvervslivet er nødvendigt, at også andre end lærere bliver ansat som erhvervsvejledere. Hertil kommer — hvad jeg også har anført under udvalgsbehandlingen — at det vil være nødvendigt på længere sigt at gå over til en ordning, der væsentligt bygger på heldagsansatte medarbejdere, og det er — det tror jeg man må sige ligeud — usikkert, i hvilken udstrækning lærerne vil være interesseret i sådanne stillinger uden for skolen.

Foruden samarbejdet med skolen vil jeg gerne nævne samarbejdet mellem arbejdsmarkedets parter og arbejdslivet i øvrigt. Også her vil jeg pege på erhvervsvejledningsrådet som det forum, hvor den gensidige udveksling af interesser og synspunkter først og fremmest skal finde sted.

Jeg vil gerne tilføje, at det — hvad der er lagt vægt på — vil være betydningsfuldt, om der også lokalt kan etableres et bredt samarbejde med erhvervsvejledningens mange forskellige områder, f. eks. i form af lokale udvalg, men også således, at forældre-kredsen kan drages ind i et sådant arbejde.

Hvad angår sammensætningen af erhvervsvejledningsrådet, har det for mig været meget væsentligt, at rådet ikke blev så stort, at det gik ud over handlekraften

og effektiviteten. Folketingsudvalget har i princippet tilsluttet sig dette synspunkt, men ønskede dog rådet udvidet. Jeg er enig i, at den foreslåede udvidelse vil tilføre rådet arbejdsmæssige værdier, og jeg mener ikke, at forhøjelsen af medlemstallet behøver at nedsætte rådets arbejdsdygtighed, når man ser hen til den i ændringsforslag nr. 2 foreslåede nye affattelse af § 2, stk. 2, ifølge hvilken rådet kan nedsætte underudvalg og tilkalde særlig sagkyndige. Jeg har derfor ment at måtte imødekomme udvalgets ønsker.

Udvalget har stærkt understreget betydningen af, at også sådanne faglige organisationer, som ikke har sæde i rådet, inddrages i arbejdet og får lejlighed til at deltage aktivt i dette. Jeg er ganske enig i dette synspunkt, og jeg vil lægge megen vægt på, at rådets arbejde tilrettelægges under særlig hensyntagen til denne bestemmelse.

Hidtil har erhvervsvejledningen især taget sigte på ungdommen omkring den alder, hvor de unge forlader skolen; men som det bl. a. er fremhævet i lovforslagets bemærkninger, er det klart, at også voksne, der står foran at skulle skifte erhverv, ofte vil have behov for erhvervsvejledning. Jeg har derfor med stor tilfredshed konstateret udvalgets understregning af, at erhvervsvejledningen tillige må omfatte bistand til voksne, og jeg er helt enig i, at den kommende erhvervsvejledning bør tilrettelægges på en sådan måde, at hensynet til voksne, som har behov for erhvervsvejledning, tilgodeses. Jeg er også klar over, at de ufaglærte udgør et særligt problem, som man må ofre stor opmærksomhed.

Skiftende konjunkturer eller ændringer i produktion og beskæftigelse i forbindelse med nye markedsdannelser vil kunne stille mange over for nødvendigheden af at skifte arbejde eller erhverv. I sådanne situationer vil en effektiv erhvervsvejledning kunne lette vanskelighederne for den enkelte og bidrage til, at samfundsmæssigt uheldige fejlplaceringer undgås.

Det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen stillede mig et konkret spørgsmål, idet det ærede medlem spurgte, om det var rigtigt opfattet efter en udtalelse under udvalgsarbejdet, at erhvervsvejledningen skulle have særlige kontorer, men administrativt fællesskab med arbejdsanvisningen.

[Arbejdsministeren.]

Jeg må opfatte spørgsmålet på den måde, at „særlige kontorer“ dækker begrebet „særlige lokaler“, og hvis det er tilfældet, kan jeg sige, at sådan er det rigtigt opfattet. Det er min opfattelse, at der i den kommende tid vil være et øget behov for den bistand, som erhvervsvejledningen kan yde ved valg af uddannelse og erhverv, og jeg mener, at vi nu med denne lov skaber et godt grundlag for den videre udvikling af erhvervsvejledningen.

Jeg er taknemlig for, at vi har opnået enighed. Erhvervsvejledningen har jo kunnet løftes op over partierne. Den første lov fik vi af det ærede medlem hr. Poul Sørensen, som da var arbejds- og socialminister, og om de senere love, også nu denne, har der kunnet opnås enighed. Jeg lægger stor vægt på dette, fordi denne lov i det daglige vedrører så mange enkeltpersoner og så mange kredse, fra skolen til arbejdsledere. Derfor takker jeg igen udvalget for det store grundige arbejde og for den enstemmige tilslutning til lovforslaget og de stillede ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1, ændringsforslagene nr. 1 og 2, § 2, således ændret, §§ 3-7, ændringsforslag nr. 3 og § 8, således ændret, vedtages uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtages uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af valgretsaldere til folketinget.

(Første behandling findes i tidenden sp. 901, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 537).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Henning Rasmussen: Det er med stor tilfredshed, at vi i dag kan konstatere, at der er enighed i udvalget om, at lovforslaget om nedsættelse af valgretsaldere til 21 år vedtages i folketinget og sendes ud til folkeafstemning til forkastelse eller godkendelse.

Det er derimod beklageligt, at to af udvalgets medlemmer, de ærede medlemmer hr. Erik Eriksen og hr. Harald Nielsen, ikke kan følge det store udvalgsflertal og direkte gå ind for at stemme for nedsættelsen, men at de ærede medlemmer sammen med flere af venstres medlemmer ved at undlade at stemme vil demonstrere deres uvilje mod, at valgretsaldere bliver fastsat til 21 år.

Jeg synes ikke, jeg kan tilbageholde en bemærkning om, at selv de ærede medlemmers egen ungdomsorganisation er absolut indstillet på, at valgretsaldere nedsættes, ligesom jeg minder om, at folketingets medlemmer har fået en henvendelse fra de danske ungdomsorganisationers fællesorgan, Dansk Ungdoms Fællesråd, ved rådets formand, en henvendelse, hvoraf det fremgår, at man takker for lovforslaget og på hele den danske ungdoms vegne henstiller, at lovforslaget vedtages.

Der er en anden lille divergens i udvalget, idet venstres fire medlemmer — også de to, der går ind for en nedsættelse af valgretsaldere — ønsker folkeafstemningen udskudt, til kommunalvalgene finder sted til næste forår. Der er to begrundelser for at ønske afstemningen udskudt, dels at det vil være en besparelse både arbejdsmæssigt og økonomisk, dels at det vil medføre en større deltagelse i afstemningen. Udvalgets flertal, d. v. s. hele udvalget minus venstres fire medlemmer, anbefaler imidlertid, at regeringen fastholder den dag, man har tænkt sig for folkeafstemningen, nemlig den 30. maj i år.

Man kan anføre flere grunde for, at folkeafstemningen afholdes allerede i dette forår. Først og fremmest naturligvis den, at hvis man venter, til kommunalvalgene finder sted til næste forår, vil nedsættelsen af valg-